Närbild av Winston Churchill

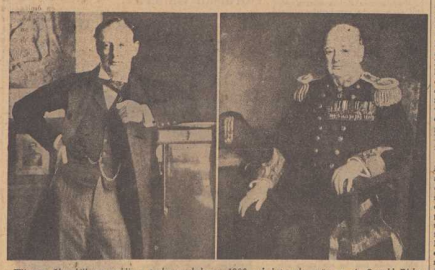

Winston Churchill som nyvalven parlamentsledamot 1900 och i paradporträtt av sir Oswald Birley 1951.

VIRGINIA COWLES, en dam på 40 år, journalist och under kriget anställd på den amerikanska ambassaden i London, sedan gift med en engelsk officer, skrev för ett par år sedan en utmärkt, klart labourvänlig bok om brittisk politik ("No cause for alarm", annäld i Dagens Nyheter 10/8 1950). Nu har hon utgivit *Winston Churchill, The Era and the Man* (Hamish Hamilton, 21 shilling). Den är byggd på nära personlig bekantskap med den portätterade, men framför allt på forskningsarbete; mrs Cowles har bland annat gjort sig bemärkt att inhämta uppgifter från personer — militärer och skribenter — som träffade Churchill under hans karta bana som officer och krigskorrespondent för över femtio år sedan. Det är ett brillant arbete hon skrivit, intimt utan att vara anekdotiskt, beundrande med kritik och reservationer, varmt och levande främst genom de fina bilderna av karaktären och dess utveckling. Näst Churchills egna böcker finns ingen bättre biografi.

Churchill har många gånger, även i unga år, givit uttryck åt tanken att hans tur är ett bevis på försynens ingripande, att han från början varit bestämd till höga mål. Det är inte blott skämt eller hugskott då han säger eller skriver så. Hans enorma vitalitet och egocentricitet gör sådana fantasier naturliga, hans utåtvändhet, som står som en mur mot reflexioner och kritik av mera allmäll och djupsinnig beskaffenhet, gör det lätt för honom att operera även med enkla vilsåkepeiser. "Jag tillsmade mig mycket tidigt", skriver han i sina ungdomsmemoarer, "en metod att tro vad jag önskade tro, samtidigt som jag lät förmuftet fritt gå fram på alla vägar som det kunde finna." En mindre orolig ande när det gäller åskådningar och idéer i stort, en mera orolig ande då det gäller att mobilisera intellektet mot dagens skiftande politiska problem är det svårt att hitta. I ett skämmer av eldande, konventionella, stridiga föreställningar har denne handlingens man utfört ett av de största livsverk historien känner.

Tur har han haft många gånger, det är lätt att fastslå. Gång på gång har han varit nära döden i strid och vid olyckor; ett mod som inte tycks ha något att göra med övervinnande av rädsla har fört honom åter till faran. "Jag älskar livet, men jag fruktar inte döden." Han blev världsberömd genom sin flykt från boerna år 1900, medan andra lyckade flykförsök inte uppmärksammades, och denna berömmelse blev basen för hans karriär: inval i parlamentet som representant för den kvarts miljon engelsmän som fortsatte att stäas i Sydafrika, 20.000 pund i arvoden för föreläsningar i England och USA. Neville Chamberlain föll under de hänskratt som hans ord om Hitlers fiasko framkallade i maj 1940: hans efterträdare blev Churchill, som några dagar tidigare sagt nästan precis samma sak. Tiderna av blamager och misstyckanden kan i efterhand ses som nödvändiga etapper på vägen mot den totala framgången: om inte Churchill kommit i skymundan genom Dardanellesexpeditionen 1915, hade han kanske förblivit Lloyd Georges adjutant, om han fått en plats i Baldwin—MacDonalds regeringar, hade han kanske inte eggats till den våldsamma opposition mot eftergiftspolitiken som gjorde honom till ödets man år 1940. Frivilligt har Churchill aldrig lämnat en regering; att komma in i regeringen på så hög post som möjligt har varit hans ambition sedan inträdet i parlamentet år 1900.

Denna lystnad efter makt och ära, betsmde som erotomani eller alkoholism, har varit ett grunddrag hos Churchill. Han talade sällsint som ung man om metoder att komma fram och vinna publicitet. Hans framträdanden på möten och i parlamentet vittnade från början om en till det taktlösa och anstötliga stegrad längtan efter att hävda sig. Då han lämnade de konservativa 1902 och återvände till den tjugu år senare var det för alla tydligt att detta mindre berodde på någon djup åsiktsändring än på önskan att utnyttja goda taktiska situationer. Detta förklarar den misstro, i många fall det förakt, som mötte honom ända till dess han vid 65 års ålder blev den store krigsledaren. Inom de styrande grupper, framför allt de regeringar han tillhörde väckte han av samma orsaker irritation. Han har alltid orerat, alltid velat dominera; han lyssnar till andra blott under tvång och då med en ledsnad som inte stämmer den talande sympatisk. Många har liknat honom vid ett barn eller en halvvuxen pojke, helt inställd på det ögonblickliga, överflödande munter då allt är bra, sur och lätt gråtande då det går illa. Sederna i det engelska underhuset är långt friare och friskare än hos oss, men Churchill har ständigt gått till gränsen för det tillåtna med sina ovettiga klyschor, sina grova skämt och sitt oblygt öppna vidlande till gallerlet. Han har utalat sig med en tillgiven förståelse, som inte bara varit taktisk, om Mussolini, Hitler och Stalin; "Churchill i medvind har i sin själ det ämne som tyranner görs av", skriver lord Beaverbrook.

Någon stor reform, någon originell politisk tanke är inte förknippad med Churchills namn. Som ung konservativ förkunnade han nationalism och imperialism, men kritiserade den sittande ministären för dess allför stora försvarsansiag och blev ryktbar främst genom den hänsynslösa opposition mot den egna partiledningen som han förhärligat i den lysande men overhetsfulla biografin över fadern, lord Randolph Churchill. Som liberal var han under några år, starkt influerad av Lloyd George, socialt intresserad och höll tal som gott kunde ha presterats av en socialdemokrat. Med sjöministerposten några år före det första världskriget blev inriktningen på försvaret och den yttre politiken förhärskande. Efter kriget uppträdde han som ursinnig antisocialist och antikommunist och förespådde, likaom år 1945, att labour skulle föra England till slaveri; finansminister Churchill 1924—1929 var konventionellt konservativ. Än en gång utanför regeringen blev han som engelsk patriot mera än som demokrat Hitlers främste motståndare och som sådan den givne ledaren av den nationella samlingen då kriget om England började.

Vad han gjort som politiker, som statsledare, som författare — för att inte tala om journalistik, målning och husbyggnad — är enormt, nästan ofattligt. Det är i första rummet denna begåvning och kraft som gör honom till ett av världshistoriens fenomen. I varje sak han kommit att inrikta på har han visat samma förmåga av perspektiv, koncentration och detaljintresse. Moraliskt ledare har han blott kunnat bli då det gällt att offra allt för det ostridiga, för England. Men denna begränsning innebär inte att Churchill i sin maktsträvan och egocentricitet har de drag av gemenhet eller demoni som utmärker statsledare av den napoleonska typen. Som vän, kollega och chef har han varit generös och lojal; våldsamma konflikter har han kunnat utkämpa utan onödka och illvilja. De humanitära ideal som präglar de anglosaxiska folken har för honom varit självfallna, och det är därför ingen retorisk fras att säga att han stridit för England, men också för friheten.

HERBERT TINGSTEN

Halv miljon insamlad till skolkökseminariet.

Insamlingen till skolkökseminariet i Umeå har nu överskridit halvmiljonstrecket sedan LKAB i dagarna skänkt 20.000 kr. Det insamlade beloppet uppgår till sammanlagt 511.000 kr., meddelar ordföranden i skolkökseminariets styrelse, riksdagsman Gösta Skoglund.

En nationalekonomisk exkursion för studenter kommer den 31 augusti—4 september att anordnas av professorn i nationalekonomi vid Lunds universitet Johan Åkerman. Exkursionen skall besöka olika industrier i Hudiksvalls, Jönköpings, Borås, Trollhättan och Göteborg, där bl. a. Götaverken studeras.

Revolutionerande urpremiär!

Myrstedts Matthörna presenterar den holländska

Mirakel-mattan!

Epokgörande Nylon-Nyhet i nutidens moderna mönster

Trots naturkatastrofens fruktansvärda påfrestningar arbetar det holländska folket beslutsamt vidare. Den förnämliga textilindustrin mäktar inte bara försvara sin ställning — den har till och med styrkan att just i dessa dagar introducera en epokgörande nyhet inom matt-tillverkningen.

Efter omsorgsfulla förberedelser är Holland nu i stånd att som första land i Europa lancera en matta med häpnadsväckande, överlägsna egenskaper.

Mirakel-mattan med luggen i 100% Nylon

Mirakel-mattan är färgäkta.

Mirakel-mattan är tvättäkta.

Mirakel-mattan är malsäker.

Mirakel-mattan tar ej eld.

Mirakel-mattan är lätt att torka av.

Mirakel-mattan är nästan outslitlig.

Alla vet att det inte går häl på nylonstrumpor och att nylonskjortor kan tvättas varje dag och vara lika fina ändå! Nylonmattor med 100 % nylon i luggen är idealiska för hotell, restauranger, villor etc. I trappor och överallt annars, där slitaget är stort, är MIRAKEL-mattan av 100 % nylon den rätta.

Vi äro de enda i Sverige, som för dessa Nylon-mattor. Se dem hos oss — de finns såväl i enfärgad metervara i utvalda färger som i våra egna moderna mönster, speciellt å vår ateljé komponerade för svensk smak och stil. Och priserna? Ja, hör och häpna: trots 100 % Nylon i luggen och med samma varma och behagliga känsla som ull äro de inte dyrare än en bra yllematta. Vad kan Ni mera begära?

Enfärgad och mönstrad, som gångmattor eller för bopsyning till hela golv. Per meter 70 cm. br. 57:- 200/300 485:- 170/300 415:- 170/240 330:-

Ensamförsäljare i Sverige:

LANDETS STORA MATT- och GARDINFIRMA

LEVERANTÖR till bl. a. FÖRSVARET, KYRKOR, SOCIALA VERK, SAMLINGSLOKALER, HOTELL, RESTAURANTER, PENSIONAT

Myrstedts Matthörna

PÅ SÖDER, HÖRNSGATAN 54 — HUVUDAFFÄR KUNGSGATAN 5

Paris-chic i kappan från

Holmblom

FIRMAN GRUNDAD 1865

Norrmalmstorg

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.